

Az egykori szegedi diák emlékezete

Száztizenöt éve annak, hogy az egykori szegedi diák, a műszaki haladásban elvülhetetlen érdemeket szerzett kiváló mérnök, Beszedes József befejezte alkotásokban és eredményekben gazdag életútját.

Száztizenöt esztendő nagy idő, emlékeztünkbe köteletségünk felidézni az ihletett tudósnak, a reformkor egyik legtermékenyebb mérnökének emlékét, ami nem halványulhat el a későbbi mérnökgenerációkban.

Beszédes József 1786-ban Magyarokanizán született. Szülei egyszerű földművelő emberek voltak. Apja még írástudatlan, de a fiát a tudományoknak szánta. A szülőhelyén elsajátított alapismeretekben kiváló előmenetelt tanúsított, s így elérendőtt meg apjában, hogy a 14 éves Józsefet 1800-ban a szegedi piarista gimnáziumba adja továbbtanulni. Tanulmányainak folytatása mellett, mint ingyen tanított diáknak, az iskola sepregetése és fűtése is a napi feladatai közé tartozott. Itt ismerkedett meg a matematika, a mérnöki rajz elemeivel, amihez nagymértékben hozzásegítette Vedres István, Szeged város akkori „hites földmérője”. Vedres István már akkor példaképül választotta, s talán ez a korai találkozás adott neki további ösztönzést arra, hogy később ő is mérnök legyen. 1804-ben Temesvárott a gimnázium legfelső osztályát is elvégezte, majd 1810-ben Pesten mérnöki szigorlatot tett.

Alkotó pályafutását a Sárköz Társulatnál kezdte, ahol főként a Sio és a Sárköz szabályozásával foglalkozott. Beszedes József szerteágazó tevékenységét leginkább mellékfolyóinak szabályozási terveire fordította, de sokat

tett a csatornatervezés és belvízrendezés terén is.

Szakirodalmi munkássága során a magyar műszaki nyelv fejlesztésével is foglalkozott. Mértani és geodéziai műkifejezéseket tartalmazó szójegyzékét a Magyar Tudományos Akadémia ma is őrzi.

Nagy tervét, a Duna-Tisza csatornát, főként Vársárhelyi Pállal történt szakmai ellentéte miatt nem valósíthatta meg. 1840-től a Központi Magyar Vasúttársaság szolgálatába lépett, ahol főgazgatóként vezette a kezdeti vasút-építkezéseket. Nevéhez fűződik a Pest—Vác közötti vonal megépítése, majd Pest—Kölcsház vasútvonal első tervének is az elkészítése. Szakmásterete még ebben az időben is inkább a vízügyi tárgyú témákhoz vonzotta.

Beszédes József a szabadságharc után Dunaföldvárra vonult vissza. 1852 telén Tolna megye árvédelmi vezetői felkérték, hogy vizsgálja felül a 25 évvel előbb, az ő tervei alapján készült gátakat. A felkérésnek eleget tett, de a kemény téli úton meghalt, és február 29-én tudógyulladás következtében meghalt.

Beszédes József egyike volt a legnagyobb magyar mérnöknek. Szorgalmával, rendkívüli akaraterejével és nagyszerű szakmai felkészültségével emelkedett fel a legnagyobb tudományos megbecsülésig, a Magyar Tudományos Akadémia tag-ságáig. Műszaki tervei közül sok megvalósult, gondosan megrajzolt térképei maradtak fenn, és a magyar műszaki és természettudományos nyelv kialakításában is elvülhetetlen érdemeket szerzett magának az egykori szegedi diák.

Dr. Bátyai Jenő

Az üveg törik

Jó három éve épült a bérház: Szeged, Madách utca 13. Bejárati ajtaja csupa üveg. Akkor mindjárt megjegyezte valaki, hogy az ajtó mindig új lesz. S valóban.

Először akkor tört ki a hatalmas üvegtábla, amikor a szél először becsapta a kaput. A házmaster szót a vállalatnak, s az ajtóba új üveg került. Másodszor valamivel később tört el a hatalmas üvegtábla, ugyanis a szél ismét becsapta a kaput. A házmaster szót a vállalatnak, s az ajtó ismét megújult.

Harmadszor persze szintén becsapta a szél a kaput. Aztán negyedszer is. Három

év alatt jó néhányszor került új üveg a kapuba. Legutoljára most, 1967. február 21-én. Február 22-én viszont, amint ismeretes, megingt fűjt a szél.

Jöhet az üveges. De az egyszerűség kedvéért ajánlanék valamit a vállalatnak: szerkesszenek abba a kapuba merevítőt — amint azt az elmúlt három évben hatvankilencszer ajánlottuk mi lakók —, hogy ne törjön ki az üveg. Vagy ha ez nem lehetséges, akkor költözzék hozzánk a vállalati üveges a pénztárral együtt.

Mert az üveg törik. Még mindig...

K. I.

Ferencváros—Eintracht Frankfurt 2:1 (1:1)

A játék kezdetén a zöld-fehérek hatalmas becsúgygyal küzdöttek, a 7—8 emberrel védekező vendégek ellen. Az 5. percben Rákosi a kimozduló kapus mellett a kapu jobb oldalába lött (1:0). A 10. percben 30 méteres szabadrúgásból Huberts a felső sarokba bombázott (1:1).

A második féldőt is nagy akarással kezdte a Ferencváros, de sok hiba csúszott az összjátékba. A 60. percben Varga tört kapura, Wirth fellökte, a játékvezető azonnal 11-est ítélt. A büntetőt Novák a bal sarokba lötte: 2:1. Ez lett a végeredmény.

A két mérkőzés 5:3-as összesített gólarányával az Eintracht Frankfurt jutott a Vásárvárosok Kupája negyeddöntőjébe. (MTI)

Végh János győzelme

A Szegedi VSE felnőtt birkózói legutóbb két versenyen szerepeltek. A dunai városi országos I—II. osztályú köztöltőfogatú viadalon Végh János súlycsoportjában győzött, és a tehetséges, fiatal birkózó ezzel I. osztályú minősítést szerzett. Budapesten a Bp. Előre junior-versenyén Dancsó Lajos első, Piri Géza második helyezést ért el. Ők is mindketten az SZVSE birkózói.

Megkezdődött a sportolók nyilvántartásba vétele

Az MTS Országos Tanácsának határozata alapján 1967. január hó 1-vel bevezették a sportolók egységes minősítési és nyilvántartási szabályzatát. Szegeden már több előadás hangzott el a szabályzat rendelkezéseinek egységes értelmezése és a feladatok pontos végrehajtása érdekében.

A sportolók nyilvántartásba vétele és minősítése a mai nappal kezdődött, és július 31-ig fejeződik be. A labdarúgó és a téli sportágak kivételével valamennyi sportágban május 31-ig kicserélik a sportolók minősítési igazolványát, és ezzel egyidejűleg az új szabályzatnak megfelelő módon nyilvántartásba kerülnek. A labdarúgóknál ez a feladat július 31-ig tart, a téli sportágakban pedig az átigazolásokkal együtt május 1 és 31 között végzik el.

A sportolók egységes minősítése és nyilvántartási szabályzatának elvei és célkitűzései a következők:

A sportminősítés a magas tudású, a sokoldalúan felkészített kiváló küzdőszellemű, a szocialista sportember jellemvonásait magában hordozó verseny-

zők nevelését szolgálja, s fontos eszköze lesz a sportegyesületek oktató-nevelő tevékenységének.

A versenyzők minősítését a jövőben sportáganként a követelmények és szintek osztályonkénti rendszere határozza meg. Az élvonalban a szintek és a követelmények megfelelnek a nemzetközi élvonal követelményeinek, s a versenyzőket ilyen tudás-szint elérésére ösztönzi. A középmezőnyben a szintek és követelmények hozzájárulnak a sportolók tudás szintjének növeléséhez és elősegítik az élvonalba történő felzárkózást. Az alapokon pedig olyan követelményeket állít fel a határozat, amelyek teljesítése megkívánja a rendszeres sporttevékenységet.

A sportáganként megállapított követelmények és szintek teljesítése elősegíti az edzés minőségének és mennyiségének növelését, új és korszerű felkészítési módszerek alkalmazását, a versenyek színvonalának és számának emelését. A követelmények teljesítése pedig serkenti a versenyzőket a rendszeres edzésre és versenyzésre. Végzőfokon kihat a testnevelési és sportmozgalom színvonalának országos

A RAJT ELŐTT

Hegyi Gyula, az MLSZ elnöke az új bajnokságokról

A nyitány előtt Hegyi Gyula, a Magyar Labdarúgó Szövetség elnöke nyilatkozott a Központi Sajtószolgálatnak arról, mit ígér az 1967-es bajnokság.

— Jelentős változást jelent a létszámemelés, így az

hogy éppen a most felkerülő vidékiek: a Komló, a Szeged, a Szombathely és az Eger lelkiismeretesen edzettek a téli hónapokban. Szűcs János, Rábai László és Szentmarjai Tibor természetesen nyilvánvalóan megteszi, hogy csapata bentmaradjon az első osztályban. Sok függ attól, hogy az újoncok hogyan tudják beosztani erejüket. A 16-os mezőny megnyújtja a bajnoki programot, de azt hisszük, hogy a közönség ezt a fővárosban és vidéken egyaránt örömmel fogadja.

● **Hány labdarúgót tart nyilván a szövetség?**

— Csaknem 200 000 játékosnak van igazolási lapja, ez azonban nem jelenti azt, hogy valamennyi rendszeresen játszik. Az új átigazolási rendszer különben azt is célozza, hogy felmérjük, mennyi az aktív játékosok száma.

● **Hogyan befolyásolják a televízió-közvetítések a labdarúgó-mérkőzéseket?**

— Csökkentik a nézőszámot. Az MLSZ tudja: a televízióközvetítések szükségesek, de úgy gondolja, hogy este képfelvételről kellene adni a mérkőzések érdekesebb részeit. Az MTS és a Magyar Televízió vezetői tár-

gálnak majd erről a kérdésről.

● **Milyen a labdarúgó-válogatott idei műsora?**

— Számunkra legfontosabbak az Európa-bajnokság selejtezői. Az NDK, Hollandia és Dánia csapatával mérkőzünk. Nem lesz könnyű bejutni csoportunkból az Európa-bajnokság tizenhatos mezőnyébe. Az NDK válogatottja nehéz ellenfél, de remélem, hogy továbbjutásunkat most sem tudja megakadályozni, mint ahogy az angolai világbajnokság selejtezőjéből is tovább verekedtük magunkat az NDK-val szemben. Az EB-mérkőzések mellett válogatottunk előreláthatólag még az osztrák, a jugoszláv, a szovjet, a román és a koreai válogatottal játszik.

● **Hogyan készül a magyar csapat a mexikói olimpiára?**

— Az összes B-válogatott mérkőzés az olimpiai előkészület jegyében történik. A B-csapatban csak azok a játékosok kaphatnak helyet, akiket nevezhetünk az 1968-as mexikói tornára.

SOROKBAN

Mai, szerdai barátságos labdarúgó-mérkőzések: Szegedi EAC—Kecskeméti Dózsa, Tisza-parti stadion, 3 óra. Szegedi Építők—SZVSE, SZAK-pálya, fél 4.

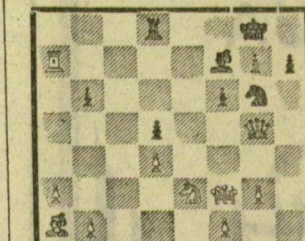
A szegedi teremroplabdabajnokság legutóbbi fordulójában a Spartacus—Felsőfokú Elelmiszeripari Technikum férfimérkőzésen volt a legnagyobb kiűzelem. Férfiak: Jutá—SZEAC 36:33. Jutá II.—Asztalos SE 49:26. Spartacus—FÉT 38:26. SZEAC II.—Asztalos SE 44:28. Nők: Kender—Spartacus II. 64:8. Kender II.—Lendület 40:35. Spartacus—Tanárképző Főiskola 48:29. Spartacus II.—Tanárképző Főiskola 53:22.

Mazzola, az Internazionale labdarúgója védeni tanul. Nem akar kapus lenni, csak ismerkedik a kapuspszichológiával. Első megállapítása: legváratlanabbak, legnehezebbek a technikai hibával végrehajtott lövések.

SAKK

A havannai sakkolimpián Tal érte el a legjobb egyéni eredményt. A szovjet nagymester 11 játszmát megnyert, kettő döntetlenül végződött s egyetlen játszmát sem veszített. Teljesítménye 92%.

Tal a világ sakkozóinak első számú kedvence Havannában is fantasztikus kombinációkkal lepte meg híveit. A dán Brinck—Claussen ellen a 32. lépés után az alábbi állás jött létre:

Tal játszott világgossal s 6 következő lépésre. A huszárdőzsa megelpte a nézőket, de a második lépése, amelyben bástyáját is feláldozta nagy izgalmat váltott ki a mesterek között is. Következett: 33. Hxd5! Fxd5 (Bxd5-re 34. Bxf7! nyer) 34. Ba8!! Fxa2,

Frisz Viroma, Cspike és Vitasprint szörpök érkeztek. Gyógynövények nagy választékban.

Gyógynövény Szaküzlet
Lenin krt. 57. Telefon: 12-381.

Kazánfűtőt és élelmiszeripari technikusok felvesszünk
Szegedi Tejüzem Párizsi krt. 16.

(Bxa8-ra 35. Vxd5+ nyer) 35. Bxd5+, Kf7, 36. Vc6, He7, 37. Vc8+, Ke6, 38. Bc8!, Vd5, 39. Bc3!, Vd7, 40. Be3+, Kd6, 41. Vb8+, Ke6, 42. a4!, Hd5, 43. Be1!, Vd6, 44. Bc1+, Kd7, 45. Vc8+, sötét feladta!

A szegedi csapatok folytatták nagyszerű szereplésüket az OB. II. osztályában. A vasárnapi 3. fordulón a Ruhagyár Miskolcon játszott a Spartacus ellen s 7:3 arányú győzelmet aratott. Nyertek a szegediek közül: Dallos, Gergely, Rácz és Sebestyén. Az SZVSE uthon játszott a Külkereskedelmi minisztérium csapatával. A mérkőzés a vasutas sakkkozók fölényen 8½:3½ arányú győzelmével ért véget. A szegedi sakkkozók nyert pontjait Ott, Mosonyi, Bihari, dr. Berecz, Hollósy, Konrad és Tókos szerezték.

DÉL-MAGYARORSZÁG

A Magyar Szocialista Munkáspárt Csongrád megyei és Szeged városi bizottsága és a tanács lapja.

Megjelentik héttö kivételével mindennap Szerkesztő a szerkesztő bizottság Főszervezője: dr. Lőkös Zoltán. Szerkesztőség: Szeged Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Telefon: 13-535, 13-003. Ejszakai telefon: 13-506. Kiadja a Csongrád Megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Kovács László. Kiadóhivatal: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Telefon: 13-500, 13-118. (Beküldött kéziratokat nem ösztönzünk meg és nem adunk vissza.) A lapot nyomja a Szegei Nvmda Szeged. Baicsv-Zsilinszky u. 28. sz.

INDEX 29 055

Terjesztik a Csongrád megyei postahivatalok. Előfizetési díj egy hónapra 12 Ft. Elfizethető bármely postahivatalnál és kézbesítőnél.

Bonyolult

Tátott szájjal, kitágult szemekkel, s feszülő fülekkel hallgattam az előadást.

— Mert elvtársak, például a sport helyzete is egyre bonyolultabb és már annak a megértése is bonyolult, hogy miként lett ez a helyzet ilyen bonyolult.

(A szívem egyre inkább a torkomban dobogott és már szerettem volna közbe-helyeselni: ugyanerre a megállapításra jutottam én is, csak hogy én magam nem tudom ilyen szabatosan kifejezni. És ő folytatta.)

— Eppen ezért magának a bonyolultságnak az észrevétele, őszinte, bátor feltárása is jelentős tett, mert a kérdés illetően való felvetése ráirányítja figyelmünket a bonyolultság részletes megvizsgálásának szükségességére. Az emberi nyugalanság — amely a szocializmus építésében pozitív jelenség (minő klasszikus megállapítás!) — újabb és újabb problémákat vet a felszínre és ezeknek komplex megoldása rendkívül bonyolult. Az tudjuk, hogy minden összefügg: a politika és a sport, a sport és a gazdaság, és viszont. A nemzetközi helyzet bonyolultsága kihat a gazdaság bonyolultságára és ez visszahat a

sporthelyzetre. Erre utaltam bevezetőmben is, amikor említettem, már annak megértése is bonyolult, hogy miként lett olyan bonyolult a nemzetközi gazdasági és a sporthelyzet.

(Ő, ha én így tudnék beszélni! Hiába, ilyen előadásra csak egy ilyen előadó képes, aki annyi bonyolult szituáción ment már keresztül és teljesen kifinomodott — bocsánat, helyesbíték — kifinomodott a gondolatvilága. Így van, csak nem kell félni a kifejezésektől. Mert a bonyolultság ilyen magas fokon való megértéséhez másként kell, hogy álljon a fej a nyakon, a nyak a törzsön, a kar vállban, a láb a medencében, a gerinc a testben...)

— Na már most például vegyünk szemügyre egy népszerű dolgot; tesszem azt, itt van a labdarúgás kérdése. Azelőtt is rúgták a labdát, most is rúgják a labdát. Csak hogy kezdetben volt: egy kapus, két bekk, két half, egy centerhalf és öt csatár. Ma viszont van: egy kapus, két hátvéd, három fedezet, négy csatár, plusz egy sepregető. Amennyiben a sepregető középhátvédet játszik, akkor csak három csatár lesz, mert egy játékos az ellenfél középcsatárját őrzi. Előfordul azonban, hogy ez a harci rend is megváltozik, a taktikától függően. Mert esetenként arra is kell számítani, hogy más csapat is kikap és akkor mi — vereségünk ellenére is — a tabella élén maradhatunk; ez azért jó,

mert a végén csattan az ostor és éppen akkor jön ki a lépés. Tehát bonyolult kérdés a bajnokság és annak megnyeréséhez még bonyolultabb számítások alapján jut el az ember. Vagy itt van a felkészülés időszaka. Azelőtt sapka nélkül folytak az edzések, most pedig sapkát tettek a fejükre a játékosok. Micsoda különbség! Látszatra egyszerű a dolog; mondhatnánk, hidegebb van most, mint régen. Ez is igaz, de az is igaz, hogy a kabala szerint a sapka gátolja az észjárását, márpedig az észnélküli futball nem hoz eredményt, ezért az volna jó, ha hajadonfővel edzenének.

Namármost, itt egy újabb bonyolult helyzet.

A nemzetközi életben bekövetkező bizonyos átmeneti, enyhülési folyamat adta meg azt a lehetőséget, hogy a gazdasági hivatal biztosította a sapkák megvételére fordítandó összeget: ugyanakkor a kabalával szemben a korábban megnyilvánuló fagyos ellenállás is olvadozóban van. E bonyolult összefüggések kivizsgálása és egyeztetése után egy praktikus megoldáshoz folyamodtak: ha nagy a hideg, felveszik a sapkát, viszont mi-helyt enyhült az idő, azonnal levezzik. Elámultam a bonyolultságról elhangzott bonyolult remek előadás.

A jobb kezemet a bal lábammal, a bal kezemet a jobb lábammal ütemesen összevertem; tapsoltam...

Markovits Tibor